

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

DOI:10.35774/app2025.02.006
УДК 342.9

Володимир Банах,
аспірант Західноукраїнського
національного університету

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

У статті досліджено сучасний стан правового регулювання діяльності органів державної виконавчої служби в Україні. Автор обґрунтовує, що ефективне виконання судових рішень є невід'ємною складовою правової держави. Зазначено, що недосконалість нормативної бази, колізії та постійні зміни законодавства ускладнюють роботу державних виконавців. Проаналізовано ключові законодавчі акти, які визначають правовий статус та повноваження органів державної виконавчої служби. Особливу увагу приділено Закону України «Про виконавче провадження», зокрема статтям, що регламентують примусові заходи, арешт майна, звернення стягнення та інші виконавчі дії. Автором проаналізовано цифрові інструменти, зокрема автоматизовану систему виконавчого провадження. Зауважено, що її запровадження сприяло підвищенню прозорості, об'єктивності та ефективності виконавчого процесу. Зроблено акцент на важливості електронних реєстрів, автоматичного розподілу справ і контролю строків.

Ключові слова: виконавче провадження, органи державної виконавчої служби, правове регулювання, державний виконавець, автоматизована система виконавчого провадження.

Banakh V.

Legal Regulation of the Activities of State Executive Service Bodies

The article examines the current state of legal regulation of the activities of state enforcement agencies in Ukraine. The author argues that effective enforcement of court decisions is an integral part of the rule of law. It is noted that the imperfection of the regulatory framework, conflicts and constant changes in legislation complicate the work of state enforcement officers.

Key legislative acts that determine the legal status and powers of state enforcement agencies are analysed. Particular attention is paid to the Law of Ukraine 'On Enforcement Proceedings', in particular its articles regulating enforcement measures, seizure of property, foreclosure and other enforcement actions. The significance of the Law of Ukraine 'On State Guarantees for the Enforcement of Court Decisions' in ensuring the binding nature and financial support of the enforcement process is revealed.

© Володимир Банах, 2025

The role of the Instruction on the Organisation of Compulsory Enforcement of Decisions as a procedural guideline for the actions of state enforcement officers is highlighted. Special attention is paid to the procedure for handling confiscated property, as defined by Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1724, and the procedure for using funds from enforcement proceedings (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 554).

The author analyses digital tools, in particular the automated enforcement proceedings system. It is noted that its introduction has contributed to increasing the transparency, objectivity and efficiency of the enforcement process. Emphasis is placed on the importance of electronic registers, automatic case distribution and deadline control. It is argued that modern legal regulation needs further improvement, taking into account practice and challenges.

Keywords: *enforcement proceedings, state enforcement authorities, legal regulation, state enforcement officer, automated enforcement proceedings system.*

Постановка проблеми. В умовах правової держави виконання судових рішень є не менш важливим, ніж їх прийняття. Без ефективного механізму примусового виконання правосуддя фактично втрачає свою дієвість, а принцип верховенства права - реальне наповнення. Україна як держава, що декларує прагнення до європейської інтеграції, має забезпечити належне функціонування інституту виконавчого провадження відповідно до європейських стандартів. Проте, на практиці діяльність органів державної виконавчої служби часто стикається з низкою проблем, що пов'язані з недосконалістю законодавчого регулювання. Наявність колізій, прогалин та нечітких норм негативно впливає на ефективність виконання судових рішень. Часті зміни законодавства лише ускладнюють правозастосування та створюють правову невизначеність. У зв'язку із зазначеним, постає нагальна потреба в системному аналізі чинного нормативно-правового регулювання цієї сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням функціонування та реформування органів державної виконавчої служби, інформатизації державної виконавчої служби, особливостям виконавчого провадження приділяли увагу такі вчені, як: О. С. Клименко, П. В. Макушев, О. В. Негодченко, І. Г. Богатирьов, М. Шупеня, Р. С. Калінін, О. Г. Стрельченко [1, 2]. Окремі уваги заслуговують наукові праці Р. В. Миронюка, який аналізує окремі моделі реформування органів державної виконавчої служби, які були вироблені сучасною адміністративно-правовою наукою за останнє десятиріччя і надає оцінку результатів таких реформ [3].

Метою статті є аналіз правового регулювання діяльності органів державної виконавчої служби з урахуванням сучасних умов функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Органи державної виконавчої служби є складовою частиною системи органів Міністерства юстиції України, основним завданням яких є забезпечення примусового виконання рішень судів та інших уповноважених органів відповідно до законодавства. Такі зміни у правовому статусі органів державної виконавчої служби відбулись у зв'язку із затвердженням Кабінетом Міністрів України Постанови від 21 січня 2015 року № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції», якою ліквідовано Державну виконавчу службу і покладено на Міністерство юстиції завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) [4].

Відповідно до змісту Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», органи державної виконавчої служби – це система органів, уповноважених державою здійснювати примусове виконання рішень, що набрали законної сили, у межах виконавчого провадження. Органи державної виконавчої служби діють на підставі принципів законності, об'єктивності, неупередженості, дотримання прав і свобод людини, а також забезпечення невідворотності виконання рішень. Крім того, Закон встановлює систему органів примусового виконання рішень, правовий статус працівників органів державної виконавчої служби, гарантії незалежності державних виконавців. Особливості правового статусу державного виконавця виражаються у статтях 7-14 і полягають у наступних аспектах:

1) «державний виконавець є представником влади, діє від імені держави і перебуває під її захистом та уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, передбаченому законом;

2) державні виконавці, керівники та спеціалісти органів державної виконавчої служби є державними службовцями;

3) Міністерство юстиції України визначає спеціальні вимоги до рівня професійної компетентності державних виконавців та керівників органів державної виконавчої служби;

4) незалежність державних виконавців від впливу чи втручання у їхню діяльність з примусового виконання рішень гарантується: особливим порядком фінансування та матеріально-технічного забезпечення органів державної виконавчої служби; дієвим механізмом мотивування державних виконавців; прозорістю діяльності з примусового виконання рішень; в інший спосіб, визначений законом» [5].

Закон України «Про виконавче провадження» є ключовим нормативно-правовим актом, який регулює порядок примусового виконання рішень судів та інших органів, що підлягають обов'язковому виконанню на території України. Відтак, закріплено повноваження державного виконавця через систему відповідних правових норм, зокрема:

- стаття 10 закріплює види заходів примусового виконання рішень, які уповноважений застосовувати державний виконавець;

- стаття 18 встановлює обов'язки і права виконавців (здійснювати заходи примусового виконання рішень у спосіб та в порядку, які встановлені виконавчим документом і цим Законом; надавати сторонам виконавчого провадження, їхнім представникам та прокурору як учаснику виконавчого провадження можливість ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження; розглядати в установлені законом строки заяви сторін, інших учасників виконавчого провадження та їхні клопотання та інші), а також обов'язковість вимог виконавців;

- стаття 26 визначає підстави, строки та порядок відкриття виконавчого провадження за заявою стягувача на підставі виконавчого документа;

- стаття 28 передбачає обов'язок державного виконавця надсилати копію постанови виконавця та інші документи виконавчого провадження сторонам, а також іншим заінтересованим особам;

- статті 48–50 закріплюють порядок звернення стягнення на кошти та інше майно боржника, звернення стягнення на кошти боржника в іноземній валюті та виконання рішень під час обчислення боргу в іноземній валюті, звернення стягнення на об'єкти нерухомого майна, об'єкти незавершеного будівництва, майбутні об'єкти нерухомості фізичної особи;

- стаття 56 надає право державному виконавцю накладати арешт на майно (кошти) боржника;

- стаття 61 регулює порядок оцінки, продажу і реалізації майна через систему електронних аукціонів або за фіксованою ціною [6].

Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» визначає зобов'язання держави забезпечити реальне та своєчасне виконання судових рішень як невід'ємну складову права на справедливий суд. Він закріплює інституційні, фінансові та організаційні гарантії, які дозволяють органам державної виконавчої служби ефективно виконувати свої функції [7]. Закон встановлює, що у випадках, коли боржником є держава, органи державної виконавчої служби виконують рішення за рахунок бюджетних коштів або через відповідний механізм компенсацій, що гарантує неухильне дотримання принципу обов'язковості виконання судових рішень. Також він зобов'язує органи державної влади, їх посадових осіб, підприємства, установи та організації, що фінансуються з бюджету, безумовно підкорятися вимогам виконавчого документа. Крім того, закон сприяє зміцненню довіри громадян до правосуддя та виконавчої системи, встановлюючи юридичну відповідальність за невиконання судового рішення. Тобто, зазначений закон виступає гарантійним інструментом, що підтримує функціональну спроможність органів державної виконавчої служби, забезпечує стабільність виконавчого процесу та утворює верховенство права в механізмах державного примусу.

Ключовим підзаконним нормативно-правовим актом, що визначає порядок організації та здійснення виконавчих дій органами державної виконавчої служби, є Інструкція з організації примусового виконання рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 року № 512/5. Інструкція деталізує процедури реалізації повноважень державного виконавця на всіх етапах виконавчого провадження - від відкриття до завершення. Зокрема, Інструкція встановлює вимоги до оформлення виконавчих документів, ведення реєстрів, фіксації виконавчих дій, направлення постанов, здійснення арешту майна, звернення стягнення, проведення опису та реалізації майна тощо.

Відповідно до пункту 5 розділу III Інструкції, державний виконавець зобов'язаний виносити постанову про відкриття виконавчого провадження не пізніше наступного робочого дня після надходження виконавчого документа. Пункт 3 розділу VIII Інструкції передбачає, що «виконавці в процесі виконання рішення можуть вилучати готівкові кошти у боржника в національній та іноземній валютах. При виявленні у боржника готівкових коштів виконавець виносить постанову про опис та арешт майна (коштів) боржника, після чого готівкові кошти вилучаються, про що виконавець складає акт вилучення готівки» [8]. Також Інструкцією докладно регламентується порядок опису, оцінки, зберігання та передачі арештованого майна.

Згідно з пунктом 12 розділу IX Інструкції, державний виконавець має право звернутися до органів поліції з метою забезпечення безпеки виконавчих дій, зокрема під час примусового виселення боржника, його майна, домашніх тварин.

Інструкція встановлює підстави для закінчення виконавчого провадження та зобов'язує виконавця оформити відповідну постанову з обґрунтуванням причин. Всі виконавчі дії підлягають фіксації в журналі реєстрації та оформлюються актами або протоколами, які мають відповідати визначеним формам і вимогам. Відтак, Інструкція відіграє регламентуючу і процесуальну роль, яка дозволяє стандартизувати діяльність виконавців на всій території України, забезпечити єдність підходів, правову визначеність та підзвітність їхніх дій.

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2001 № 1724 «Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митниціями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним» є важливим інструментом нормативного забезпечення функціонування органів державної виконавчої служби у частині роботи з конфіскованим майном, що вилучено митниціями. Вона доповнює законодавчу базу виконавчого провадження, встановлюючи узгоджену процедуру взаємодії між відомствами, що забезпечує законність і ефективність дій виконавців. Відповідно до пунктів 8, 9 Постанови, «державний виконавець одночасно з винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження про конфіскацію майна, зазначеного у пункті 1 цього Порядку, призначає суб'єкта оціночної діяльності (крім випадків виконання рішення суду про конфіскацію майна, яке в подальшому згідно із законодавством підлягає знищенню, утилізації або промисловій переробці), про що повідомляє митниця для підготовки за встановленою формою довідки про визначення вартості майна після нарахування усіх податків і зборів, що підлягають сплаті при переміщенні зазначеного майна через митний кордон України. Державний виконавець у п'ятиденний строк з дня відкриття виконавчого провадження зобов'язаний провести опис майна, що підлягає конфіскації, про що винести постанову про опис та арешт майна. Опис майна проводиться за участю представника митниці, який передає державному виконавцю супровідну документацію на майно, що підлягає конфіскації, або довідку про відсутність такої документації» [9].

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 554 «Про затвердження порядку використання коштів виконавчого провадження» є невід'ємною частиною системи правового регулювання ДВС, оскільки регламентує джерела, порядок і контроль витрачання коштів, що забезпечують практичне функціонування виконавчого механізму. Зокрема, пункт 2 Порядку передбачає, що «кошти використовуються державною виконавчою службою на організацію та проведення виконавчих дій щодо забезпечення примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), а саме на:

- 1) перевезення, зберігання і реалізацію майна боржника;
- 2) оплату праці експертів, перекладачів та інших осіб, залучених у встановленому порядку до проведення виконавчих дій;
- 3) поштовий переказ стягувачеві стягнених аліментних сум;
- 4) розшук боржника, його майна або розшук дитини;
- 5) оголошення в засобах масової інформації;
- 6) покриття інших необхідних витрат для забезпечення належної організації виконання рішень органами державної виконавчої служби, в тому числі на виплату винагороди державним виконавцям відповідно до статті 47 Закону України «Про виконавче провадження», матеріально-технічне забезпечення діяльності служби, придбання службових житлових приміщень та службових приміщень, страхування державних виконавців та забезпечення їх форменим одягом» [10].

Крім того, згідно з Постановою, використання коштів здійснюється за рахунок надходжень до спеціального фонду Державного бюджету на основі кошторисів і планів, а також підлягає контролю Міністерства юстиції, що створює прозорий механізм звітності та аудиту.

Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2432/5, стало інституціональним переломним моментом у регулюванні діяльності органів державної виконавчої служби. Воно забезпечило перехід від паперового документообігу до сучасної цифрової платформи, впровадило ефективні механізми контролю, прозорості та оперативності. Ця система стала не просто технічним інструментом, а фундаментальною складовою правового простору виконавчого провадження. До основних інституційних впроваджень можна віднести:

– «автоматизовану систему виконавчого провадження - інформаційно-комунікаційну систему, що забезпечує збирання, зберігання, облік, пошук, узагальнення, надання відомостей про виконавче прова-

дження, формування Єдиного реєстру боржників та захист від несанкціонованого доступу; Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень – окремий спецрозділ, який є архівною складовою частиною Системи та містить відомості про виконавчі провадження, зареєстровані до запровадження Системи; Єдиний реєстр боржників – систематизовану базу даних про боржників, що є складовою Системи та ведеться з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна; Реєстр рішень, виконання яких гарантується державою, – складову частину Системи, в якій здійснюється облік рішень, виконання яких гарантується державою, інвентаризація заборгованості за цими рішеннями та їх передача до органу Казначейства» [11];

– цифровізація процесів забезпечує автоматизовану реєстрацію, облік і контроль за всіма виконавчими провадженнями; громадяни та органи контролю можуть відстежувати провадження через відкриті реєстри; забезпечення розвантаження виконавців, оскільки автоматичний розподіл справ усуває ручне втручання й запобігає зловживанням; система моніторить дотримання строків та обсяги роботи; інтеграція з державними реєстрами пришвидшує пошук майна, рахунків боржників тощо.

Висновки. Правове регулювання діяльності органів державної виконавчої служби є однією з ключових передумов ефективної реалізації судових рішень та гарантією верховенства права в державі. Аналіз нормативно-правової бази засвідчив, що система правового забезпечення діяльності органів державної виконавчої служби є розвиненою, проте потребує удосконалення з огляду на динаміку законодавчих змін, потреби практики та виклики цифрової трансформації. Впровадження автоматизованої системи виконавчого провадження суттєво підвищило рівень прозорості, об'єктивності й контрольованості дій державних виконавців. Подальший розвиток законодавства у сфері примусового виконання має ґрунтуватися на принципах правової визначеності, захисту прав учасників провадження та ефективності державного контролю. Системне оновлення і гармонізація нормативно-правової бази дозволить забезпечити належну роботу органів державної виконавчої служби як ключової інституції у механізмі реалізації рішень судів та інших органів.

Список використаних джерел

1. Макушев П. В. Діяльність Державної виконавчої служби в Україні: проблеми удосконалення адміністративно-правового регулювання. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 159–166.
2. Стрельченко О.Г. Адміністративно-правова характеристика органів державної виконавчої служби України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2020. Випуск 60. С. 131–134.
3. Миронюк Р.В. Етапи реформування системи органів виконання рішень суду та органів публічної адміністрації та його результати. *Правова позиція*. 2022. № 4 (37). С. 55–59.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» від 21.01.2015 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17-2015-%D0%BF#Text>.
5. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19/conv#n40>.
6. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19/conv#n471>.
7. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 05.06.2012 р. № 4901-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17#Text>.
8. Інструкція з організації примусового виконання рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. № 512/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12#Text>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним» від 26.12.2001 р. № 1724. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/kp011724?an=487132>.
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку використання коштів виконавчого провадження» від 29.04.2004 р. № 554. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/6136025>.
11. Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2432/5. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE29256?an=37>.

References

1. Makushev, P.V. (2020). Diyalnist Derzhavnoyi vykonavchoyi sluzhby v Ukraini: problemy udoskonalennya administratyvno-pravovoho rehulyuvannya [Activities of the State Executive Service in Ukraine: problems of improving administrative and legal regulation]. *Pravo i suspilstvo - Law and Society*, 6, 159–166 [in Ukrainian].
2. Strelchenko, O.H. (2020). Administratyvno-pravova kharakterystyka orhaniv derzhavnoyi vykonavchoyi sluzhby Ukrainy [Administrative and legal characteristics of the bodies of the state executive service of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu - Scientific Bulletin of the Uzhhorod National Universit*, 60, 131–134 [in Ukrainian].
3. Myronyuk, R.V. (2022). Etapy reformuvannya systemy orhaniv vykonannya rishen sudu ta orhaniv publichnoyi administratsiyi ta yoho rezultaty [Stages of reforming the system of bodies for the execution of court decisions and public administration bodies and its results]. *Pravova pozytsiya - Legal position*, 4 (37), 55–59 [in Ukrainian].
4. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pytannya optymizatsiyi diyalnosti tsentralnykh orhaniv vykonavchoyi vldy systemy yustytseyi» vid 21.01.2015 r. № 17 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “Issues of optimizing the activities of central executive bodies of the justice system” dated January 21, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy «Pro orhany ta osib, yaki zdiysnyuyut prymusove vykonannya sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv» vid 02.06.2016 r. № 1403-VIII [Law of Ukraine “On Bodies and Persons Enforcing Enforcement of Court Decisions and Decisions of Other Bodies” dated 02.06.2016 No. 1403-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19/conv#n40> [in Ukrainian].
6. Zakon Ukrainy «Pro vykonavche provadzhennya» vid 02.06.2016 r. № 1404-VIII [Law of Ukraine “On Enforcement Proceedings” dated 02.06.2016 No. 1404-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19/conv#n471> [in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy «Pro harantiyi derzhavy shchodo vykonannya sudovykh rishen» vid 05.06.2012 r. № 4901-VI [Law of Ukraine “On State Guarantees for the Execution of Court Decisions” dated 05.06.2012 No. 4901-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17#Text> [in Ukrainian].
8. Instruktsiya z orhanizatsiyi prymusovoho vykonannya rishen, zatverdzhena nakazom Ministerstva yustytseyi Ukrainy vid 02.04.2012 r. № 512/5 [Instruction on the organization of compulsory enforcement of decisions, approved by order of the Ministry of Justice of Ukraine dated 02.04.2012 No. 512/5]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12#Text> [in Ukrainian].
9. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Proporyadok obliku, zberihannya, otsinky vyluchenooho mytnytsyamy DFS mayna, shchodo yakoho vyneseno rishennya sudu pro konfiskatsiyu, peredachi tsoho mayna orhanam derzhavnoyi vykonavchoyi sluzhby i rozporядzhennya nym» vid 26.12.2001 r. № 1724 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the procedure for accounting, storage, and evaluation of property seized by customs and the State Fiscal Service, in respect of which a court decision has been issued on confiscation, transfer of this property to the state enforcement service bodies and its disposal” dated 26.12.2001 No. 1724]. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/kp011724?an=487132> [in Ukrainian].
10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennya porядku vykorystannya koshtiv vykonavchoho provadzhennya» vid 29.04.2004 r. № 554 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On Approval of the Procedure for the Use of Enforcement Proceedings Funds” dated 29.04.2004 No. 554]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/6136025> [in Ukrainian].
11. Polozhennya pro avtomatyzovanu systemu vykonavchoho provadzhennya, zatverdzhene nakazom Ministerstva yustytseyi Ukrainy vid 05.08.2016 № 2432/5 [Regulations on the automated system of enforcement proceedings, approved by order of the Ministry of Justice of Ukraine dated 05.08.2016 No. 2432/5]. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/RE29256?an=37> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 12.04.2025